

THYRAS VOLD

U D G I V E T A F S L E S V I G - L I G A E N

93. årgang nr. 1

1. halvår 2014

Nummer 902

Dette nummer indeholder bl.a.
følgende artikler

Nationen som fejrer sine
nederlag med pomp og pragt

Halplaner i Egernførde

Heldagsskole i Egernførde

Hedeby som en af Danmarks vugger

Et besøg på De Vestindiske Øer

**HUSK DE DANSKE
ÅRSMØDER
23. - 25. MAJ 2014**

Programmerne for de mange
festlige arrangementer vil som altid
blive bekendtgjort i Flensborg Avis
og på SSF's hjemmeside
www.syfo.de

**SLESVIG-LIGAENS
LANDSMØDE 2014**

Se venligst mødeindkaldelsen
på bladets bagside.

Formandens spalte

Kære medlemmer.

Ved sidste års landsmøde i Middelfart omtalte vor legatmodtager, Fred Witt, de planer, man i Egernførde gik og puslede med. I dette nummer af bladet er der en lidt større omtale af planerne.

Planerne er store, men synes jeg også realistiske, men det kræver en stor indsats af de involverede parter for at skaffe midler til dette store projekt.

Slesvig-Ligaen har i dag desværre ikke et medlemsgrundlag, som giver mulighed for at støtte op om opgaven med større pengebeløb. Vi må håbe, at fremtiden bringer muligheder for at initiativtagerne kan rejse de mange penge, som skal til for at fulkommengøre ideen.

I slutningen af oktober var fonden for første gang repræsenteret ved uddelingen af midler til en række støttemodtagere. I alt blev der uddelt 107.000 kr. fra Fonden. Blandt modtagerne kan nævnes Hjort Lorenzen Skolen i Slesvig, som fik hjælp til indkøb af nye danske sangbøger, Risby danske Skole, som manglede udendørsbænke til skolegården, Kobbemølle danske Børnehave, som fik penge til indretning af nye børnegarderober og SSF List, som ved indretningen af det nye kulturhus i List på Sild fik støtte til nye møbler til huset.

Hvordan støtten bl.a. bliver brugt kan ses på artiklerne fra Husum Cricket Club og fra standerhejsning og bådedåb i Flensborg Roklub. Begge klubber var repræsenteret blandt modtagerne af Fondens støttemidler.

2014 er på mange måder et historisk årstal. For 200 år siden mistede vi Norge, for 150 år siden mistede vi Slesvig, Holsten og Lauenborg, og for 100 år siden startede Den første Verdenskrig, der udviklede sig til en europæisk slagmark, hvor mange danske sønderjyder måtte deltage som soldater i en krig, om ikke var deres. Det skelsættende årstal 1864 markeres ved en række arrangementer omkring Dybbøl:

Den 18. april vil der være kransenedlæggelse ved fællesgravene med deltagelse af bl.a. Hendes Majestæt Dronningen og senere samme dag vil der blive afholdt en ceremoni i Kongeskansen.

I år holdes mindretallets årsmøder i weekenden 23.–25. maj. Slesvig-Ligaen er repræsenteret ved foreningens næstformand Anne-Marie Thorup, Horst Werner Knüppel, Karsten Madsen samt undertegnede.

Foreningens årlige landsmøde (generalforsamling 2014) vil i år blive afholdt på Sjælland og afholdes lørdag, den 13. sept. kl. 13.00.

Såvel foreningens som Fondens regnskab er offentliggjort i dette nummer af Thyra Vold.

Der er i år tre bestyrelsesmedlemmer på valg: Frode Sørensen, Leif Liltorp og undertegnede.

Læs om mødetid, oplæg og dagsorden andet sted i bladet.

*Med venlig hilsen
Flemming Radsted Madsen*

Fra fjendskab til venskab

af

Jon Hardon Hansen
*dansk præst på Sild og
landsformand for
Sydslesvigsk Forening*

Den dansk-tyske grænselands-model, som regionens flertalsbefolkninger og mindretal har været fælles om at udvikle, er noget nær enestående i Europa.

Det er historien om en mellemfolkelig udvikling, der i løbet af de sidste 150 år har forvandlet sig fra et fjendtlighedsindtægt mod hinanden, til et gensidigt ignorerende ved siden af hinanden og henimod et venskabeligt med hinanden.

Dog vil jeg mene, at det danske og det tyske mindretal for længst i deres indbyrdes relationer er nået frem til et tæt samarbejdende for hinanden.

Vi må prise os lykkelige over, at vi er så privilegerede at leve i et grænseland, der er præget af en sproglig, kulturel og national mangfoldighed, der ikke længere anses for at være en trussel mod ens egen eksistensberettigelse, men derimod opleves som en fantastisk

berigelse.

Eksistensen af de tre nationale mindretal i Slesvig-Holsten giver vores delstat i sammenligning med alle andre delstater i Tyskland en særstatus, som det er flertallets og mindretallets opgave at bevare og fremtidssikre.

Netop den dansk-tyske og frisiske grænselandsmodel vidner om, at diversiteten i Sønderjylland/Slesvig i dag opleves som en enestående mulighed for at leve et berigende og inspirerende samliv i gensidig anerkendelse af og respekt for naboens anderledeshed.

I dag kan vi godt klappe os selv på skulderen og prale af, at den dansk-tyske mindretalspolitik er gået hen og blevet en succeshistorie, der dokumenterer, at en mindretalspolitik, der bygger på gensidig respekt og anerkendelse, på ligestilling, positiv diskriminering, politisk participation, den fri bekendelse til det nationale tilhørsforhold og et konstruktivt samarbejde tillige er fredspolitik.

Det, at vi er nået så langt i vort fredsskabende projekt i vores del af verden, betyder dog ikke, at vi selvtilfredse kan læne os tilbage og ellers overlade alle andre nationale mindretal i Europa til sig selv.

Og her tænker jeg selvfølgelig på mindretal, som lever i konflikt med deres respektive flertalsbefolkninger, hvilket der desværre er flere eksempler på.

Derfor er det vores opgave og vores politiske ansvar at være med til at sikre freden netop i de egne og regioner i Europa, hvor spændingerne mellem mindretal og flertal truer freden på vort kontinent.

Hvor skrøbelig freden i Europa er, minder den aktuelle situation på halvøen Krim os om i disse dage og uger.

Derfor er realiseringen af et tilsyneladende yderst påkrævet og visionært projekt som etableringen af et videns- og fredscenter bydende nødvendigt.

Både det danske og det tyske mindretal arbejder sammen med mindretalsunionen FUEN på at virkeliggøre et sådant center i Flensborg under overskriften »Mindretallets Hus« i C.C. Petersens købmandsgård, som ejes af SSF.

Tanken er, at mindretal og flertal fra konfliktfyldte regioner inviteres til vores grænseland, hvor det ovennævnte kompetencecenter byder dem på faciliteter og ekspertise i mindretalsspørgsmål, der kunne være dem behjælpelig med at finde løsningsmodeller, der fremmede en afspændning.

Under overskriften »Det dansk-tyske grænseland – en inspiration for Europa« har folketinget i samarbejde med det danske og tyske mindretal inviteret til parlamentariske aftener i Kiel og i Berlin. Et lignende arrangement gennemføres iøvrigt til efteråret på Christiansborg og i Bruxelles.

Både i landdagen i Kiel hhv. i Det Fællesnordiske Hus i de nordiske landes ambassader i Berlin appellerede jeg til de tilstedeværende danske og tyske politikere at støtte projektet »Mindretallets Hus«.

En nærliggende vision at realisere, for huset skal intet mindre end yde sit bidrag til at sikre freden i Europa.

Det vigtige politiske budskab, der gerne skulle udgå fra et Mindretallets Hus i Flensborg er:

Ønsker man at fremtidssikre den dyrekøbte fred i Europa samtidig med, at man har en ambition om at bevare kontinentets unikke nationale, kulturelle og sproglige mangfoldighed, kommer man ikke uden om at formulere én for alle stater bindende europæisk mindretalspolitik.

2015 markeres 60-året for Bonn-København erklæringerne. I den anledning kunne man håbe på, at Danmark, Tyskland og EU i fællesskab tilkendegav både politisk og økonomisk at ville støtte et Mindretallets Hus i vort grænseland netop for den kostbare freds skyld.

Jon Hardon Hansen

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema rekvireres hos formanden, hvortil skemaet efter endt udfyldelse returneres inden 31. august hvert år.

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

Nationen som fejrer sine nederlag med pomp og pragt

Af

Karsten Madsen

tidl. chefredaktør, foredragsholder
og medl. af bl.a. Slesvig Ligaen

wh

Der er noget keredansk over de mange skibe, der er sat i søen for at fejre Danmarks krig mod Preussen-Østrig om Slesvigs nationale tilhørsforhold.

En krig vi tabte militært og politisk. Selv om Sejrsøjlen i Berlin bl.a. markerer preussernes sejr, var der få sejrherre, da boet blev gjort op ved fredsaftalerne i London.

Fyrstefamilien fra Augustenborg, der havde hævdet deres arveret til et samlet Slesvig-Holsten var ganske vist på sejrherrenes side. Men Bismarck havde ingen planer om at indfri forhåbningerne hos de oprørske og efter tre-årskrigen fordrevne slægtninge til det danske kongehus om at etablere et selvstændigt hertugdømme eller kongedømme i Slesvig-Holsten. Tværtimod brød jernkansleren sit løfte til sine tysksindede allierede og lagde stridens æble, de to hertugdømmer, ind under Preussen.

Dermed fik han provokeret Østrig til en krig i 1866 mellem de tyske stater, som efterlod Preussen som den stærkeste magt i Europa illustreret ved udnævnelsen af det preussiske kongehus til tysk kejserhus (2. rige) efter at løbet Frankrig over ende i 1870 og tvunget

Napoleon 3. i eksil.

Med lidt god vilje kan man hævde, at Bismarck effektivt brugte sine nabolandes dumheder til at indfri sit egentlige mål: at samle alle tyske i en nation. Han slap for Østrig, som bagefter kunne notere, at deres krigsindsats ikke havde betydet andet, end de trods etableringen af det Østrig-ungarske kejserrige i 1867 for tid og evighed var henvist til rollen som 2. violin efter de tyske våbenbrødre.

Preussen var den eneste part i den ødelæggende krig, der med rette kunne iføre sig en sejrkrans. Alle andre tabte.

De tre fløje i den interne nationale strid inden for Danmarks grænser tabte alle. Slesvig-holstenerne fik ikke deres egen stat, som oprindelig var målet. Hertugfamilien fra Augustenborg vendte ikke hjem i triumf

som regerende fyrster.

Den danske højrefløj anført af kongehus og embedsadel kunne ikke holde sammen på helstaten (kongeriget, Slesvig, Holsten og Lauenborg), men måtte se den danske konge miste 40 procent af sine undersåtter.

Og de nationalliberale, der troede at kunne trodse internationale aftaler og mod Londontraktaten at skille Slesvig og Holsten og knytte det nationalt splittede område mellem Kongeå og Ejderen til sig som ligeværdig del af Danmark, måtte se deres nationale projekt kulsejle, da general de Meza følte sig tvunget til en militært ydmygende, men utvivlsomt klog retræte fra Dannevirke.

Den nye kongefamilie fra Lyksborg måtte se familien splittet, hvor Chr. IX og hans brødre optrådte på hver deres side i

krigen. Og efterfølgende var majestætens kamp for at sikre, at hans barndoms feriebolig ved Slien (det smukke Louisenund) kom nord for den nye grænse, forgæves. Kongens ide om at gøre Danmark til en tysk delstat (som Mecklenburg, Bayern eller Würtemberg mod at bevare Helstaten blev (heldigvis) ikke til noget. Det kunne både have kostet monarkiets og Danmarks fremtid, hvis den uoverlagte plan var blevet lækket eller værre endnu: virkelig gjort.

Nationalitetsprincippet tabte også. Områder med solidt dansk flertal blev tyske. Ikke engang det tyske tilbud om grænse tæt på den nuværende kunne man enes om. Hverken kongen eller den nationalliberale regering ville afskrive resten af Slesvig.

Vindere var der ikke mange af. Ingen udover Preussen og Bismarck, der fik deres nationale ambitioner indfriet, selv om kansleren nok helst havde været Bayerns og øvrige sydtyske katolikker som borgere i det samlede Tyskland foruden. Han anså dem for et fremmedlegeme i »hans« forestilling om Tyskland. Og førte da også en næsten konstant krig mod det katolske parti Centrum.

Rigskansleren har roteret i sit mausoleum, da først østrigeren Hitler og efter krigen katolikken Konrad Adenauer blev tyske kanslere.

Lad os repetere taberne: det danske kongehus, Danmark, blodsbåndene til Sverige-Norge, som jo ikke trods løfter om det modsatte kom Danmark til undsætning, de nationale konservative Helstatsfolk, De nationalliberale og Ejderdanskerne, tilhængere af den slesvig-holstenske statsdannelse,

de militære ledere i Danmark, politikerne i København, som brød London-traktaten uden at have sikret sig diplomatisk eller militær opbakning, den danske befolkning, der troede på landets uovervindelighed og Dannevirke som et effektivt skræmmemiddel mod indtrængende fjender. Allerede dengang må det på sagkyndige have virket grænseløst naivt.

Nu fejrer vi begivenhederne for 150 år siden med alle de andre, der reelt tabte.

Men med den lidt deprimerende gennemgang dette signatur har gjort ovenfor, er der overhovedet noget at mindes med andet end ærgrelse eller forargelse?

Det overraskende svar er ja.

Vi gik fra en multietnisk stat til at være en ganske vist meget lille nationalstat med en altdominerende kerne af dansksindede og dansktalende indbyggere. Også selv om vi skulle af med de Vestindiske øer, gennem genforening efter 1. verdenskrig, Islands selvstændighed og siden Færøernes og Grønlands selvstyre for at kunne blive den ministat, vi er i dag.

I 1814 mistede vi Norge og fik Lauenburg som et tredje hertugdømme i helstaten. I 1864 forsvandt de tre hertugdømmer fra andet end skiftende regenters titel. Vi efterlod et dansk flertal syd for Kongeåens nye grænse. Og vi mistede også byer og steder med lang dansk historie og tilknytning til Preussen. Flensborg, Sild, Kappel, Slesvig by, Dannevirke, Gottorp Slot, Isted, Slien, Hedeby, Eckernförde, Glücksburg, Glückstadt, Rendsborg og i Holsten også Kiel. Listen er uendelig. Så det var ikke alene nogle landområder den danske konge og hans

regering måtte afskrive. Det var også en meget stor del af Danmarkshistorien, som vi nu må rejse »udenlands« for at opleve og bringe i opvoksende generationers erindring om at dansk blev talt helt til Ejderen, danske embedsmænd i stor stil blev hentet fra netop hertugdømmerne og navnene lever i eftertiden og kongeslægterne, Oldenborgske og den nuværende, også er hentet i det nuværende Tyskland.

Den udvikling, Danmark har gennemgået de seneste 200 år, kan sammenlignes med tilsvarende opdelinger af Østrig-Ungarn, senere af Jugoslavien, Tjekkoslaviet, svenskernes afkald på de områder, de har behersket på den tyske og polske side af Østersøen og Sovjetunionens imperium, der også blev opløst i nationalstater - og ganske som i Sønderjylland - med mindretalsbefolkninger, som mange steder jo er betragteligt større og uroskabende end her til lands.

Det er en fordel med nationalstater. Men havde politikerne og skiftende regenter opført sig fremsynet og fornuftigt og ikke af flere omgange sat vores selvbestemmelse på spil, kunne dansk være et lokalt sprog man stadig talte i Rendsburg og Kappel eller i Altona. Men dumhederne står jo i kø i hele 1800-tallet, hvor man i stedet for varige alliancer skabte sig fjendskaber, der reducerede Danmark til en lilleput, der kunne have trukket i faldlemmen for vort lille kongerige.

Og så er det en lille trøst, at de europæiske omvæltninger viste at gamle nationalstater dukkede op, når imperierne faldt sammen.

Havde Danmark været tysk delstat, var det sikkert også sket hos os.

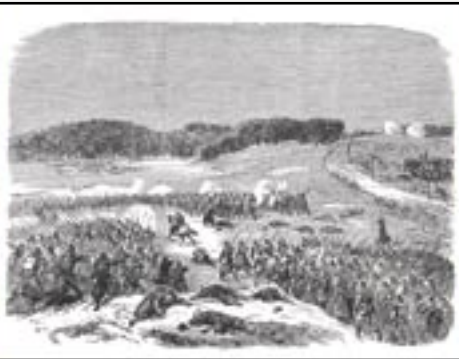
Vi har mistet meget af vores historie og identitet med de nationale tab gennem de seneste 200 år.

Men vi har også fået en nation præget af harmoni omkring vores grænse.

Vi kan med den norske nationale Henrik Ibsen sige:
»Evtig ejes kun det tabte«

Dansk mindesmærke ved Sankelmark

Fægtningen ved Sankelmark, den 6. februar 1864

Østrigsk mindesmærke ved Sankelmark

Tak Til Slesvig-Ligaen fra Husum Cricket Club

Mikkelsberg 28-11-2013

Til
Slesvig-Ligaen
v/ Flemming Radsten Madsen

Mange, mange TAK for de 12.000,00 Kr. til
vort børne- og ungdomsarbejde.

Til venlig orientering kan vi oplyse, at vi har
følgende hold i turneringer i Danmark:

4	Miniputhold	8-11 år
1	Lilleputhold	11-13 år
1	Drengehold	13-15 år
1	Juniorhold	15-18 år
1	Voksenhold	

Endnu engang: Tusinde tak.

Med venlig hilsen

Jørg Krüger

Henry Bühl

Husum Cricket Club
Mikkelsberg
D-25856 Hattstedt

Formanden takkede de fonde, deriblandt Slesvig-Ligaen, som med deres økonomiske støtte havde gjort nyanskaffelserne mulige. Jørgen Eybye kom også ind på klubbens pladsproblemer, og på behovet for et nyt klubhus, som har været på klubbens ønskeseddel i flere år. Endnu har det ikke været muligt at finde pengene til et nybyggeri, men håbet lever stadig.

Standerhejsning og navngivning af nye både i Flensborg Roklub

Den sidste søndag i marts kunne formanden for roklubben, Jørgen Eybye, byde velkommen til standerhejsning og til dåb af nye både.

Derefter blev bådene navngivet på plænen foran klubhuset. De to havkajakker, som Slesvig-Ligaens Fond havde givet støtte til, blev døbt af Ligaens næstformand, Anne-Marie Thorup.

De fik navnene Otto og Virgil efter forfatteren Ole Lund Kirkegårds børnebøger. Hun ønskede bådene »god vind« og havde også medbragt en lille »dåbsgave« fra Ligaen.

Derefter blev bådene søsat på Flensborg fjord.

Visionen om en hal for alle i Egernførde

wh

For år tilbage luftede forskellige medlemmer af mindretallet i Egernførde – uafhængigt af hinanden – ideen om at bygge en multifunktionshal i Egernførdes danske hjørne.

Den første var nok læge Mette Sunesen, som i et læserbrev i Egernførde Nyt foreslog, at mindretallet skulle arbejde for en hal, som kunne være med til at udvide aktivitetsmulighederne i byens danske foreninger.

Senere støttede SSF's formand, Fred Witt, op om ideen, og som den sidste af de tre gjorde skoleinspektør Peter Olesen Müller opmærksom på, at Jes Kruse-Skolens bygningsmæssige forhold lader meget tilbage at ønske i forhold til moderne skolevirksomhed. Derfor sendte han sammen med skolens samarbejdsråd en ansøgning til Dansk Skoleforening for Sydslesvig om, at der blev bygget en fløj til skolen indeholdende flere klasselokaler samt på sportspladsen: En "hel" hal. Peter havde da også flere gange leget med ordene: hal og halv og udnævnt den nu eksisterende idrætshal til en "halv" hal. Skoleforeningen med skoledirektør Anders

Molt Ipsen meldte dog hurtigt tilbage, at det stod ikke lige for, da andre skoler hurtigt muligt skulle bringes i så god en bygningsmæssig stand, at de også kunne bruges som regionale fællesskoler. For de to førstnævnte personer endte ideerne i første omgang i en blindgyde, og det blev ikke til mere. For Jes Kruse-Skolen blev det også kun til en gennem flere år tilbagevendende ansøgning om netop de nævnte nybygninger.

I forsommeren 2013 mødtes Mette, Fred og Peter for at drøfte med hinanden, om der måske ikke alligevel skulle tages et fælles initiativ, som kunne føre til rejsningen af en multifunktionshal på Hans Christian Andersen Weg. I samtalerne blev de hurtigt enige om, at skulle projektet lykkes, så skulle der løftes i flok. Det var ikke nok, at de hver for sig sad og drømte, og de tre havde da heller ikke et ønske om, at det kun var deres vision. Nej, det skulle være en vision for

alle i det danske mindretal, og virkeliggørelsen skulle være til gavn for alle danske foreninger og institutioner i fremtiden.

Ved Slesvig Ligaens landsmøde i september modtog Fred Witt Ligaens legat. I den anledning fortalte han landsmødets deltagere om visionen. Nu var ideen pludselig blevet offentlig, og der var ingen vej tilbage. Han valgte også, at legatets 10.000 kr. skulle være det første beløb i realiseringen af dette byggeri, så nu måtte næste skridt tages.

I efteråret 2013 inviterede "skubberne", som de nu spontant kaldte sig, alle foreninger og institutioner til et fællesmøde i Medborgerhuset. Mødet blev kaldt "møde 0" som er formøde til et senere stort fællesmøde. Her blev visionen præsenteret, og man følte sig ind på hinanden for at få et indtryk af, om ideen kunne holde vand. Samtidig havde man en forestilling om, at det var vigtigt, at alle var lige langt i processen. Ingen skulle

sidde på ideen, og alle skulle have ejerskab til den.

Mødet blev en stor succes. De fremmødte bestyrelsesformænd og institutionsledere støttede op om initiativet, og man aftalte nu, at med den opbakning var der grundlag for et åbent møde for alle, hvor der seriøst og velovervejet skulle meldes tilbage fra den forening eller institution, som man kom fra, hvorvidt der var hold i tanken. Havde man som forening eller institution brug for en hal? Alle meldte igen positivt tilbage til nye fællesmøder, for nu var det også afklaret med baglandet. Der var selvfølgelig stor forskel på, hvor meget hal der var brug for; men der var stor enighed om, at det kunne enten afhjælpe en nuværende klemmt situation for en klub eller institution, eller det kunne give muligheder for aktiviteter af en art, som ikke tidligere var set i mindretallet.

Den største bruger af en ny hal vil være Jes Kruse-Skolen med mange idrætstimer og store hold; men også idrætsforeningen og ungdomsforeningen er i bekneb med træningstider, som lige nu foregår rundt omkring i byens andre haller. Badmintonforeningen er klemmt ved større stævner, som den "halve" hal slet ikke kan rumme, og det samme gør sig gældende for andre foreninger. Årsmøde i regnvejr eller lanterneoptog i oktober kan fylde en hal, fordi der er så mange deltagere, at

den nuværende hal er for lille. Koncerter, teaterforestillinger og mange andre ting tilbydes kun sporadisk i Egernførde, fordi de forhåndenværende muligheder er for små.

Sådan kan man blive ved, og det gjorde man også på fællesmødet i november. Hver for sig fremlagde foreninger og institutioner deres behov og argumenter, og der blev set muligheder og ikke begrænsninger. Landdagsmedlem Jette Waldinger-Thiering satte forskellige ideer i omløb omkring offentlig finansiering, og alle fremmødte var enige om, at overordnede institutioner – også i mindretallet – måtte på banen for at lytte til tanker og ideer. Samtidig var man imidlertid også klar over, at det var nødvendigt at lave lektier. Der skulle formuleres et koncept med tydelige beregninger om antal mennesker og antal timer, som kunne fylde hallen, ellers ville visionen hurtigt blive skudt ned.

Der er iblandt mindretallets foreninger og institutioner bred enighed om, at det skal være en multifunktionshal, som i sig selv er meget fleksibel, og derfor kan bruges til mange forskellige formål. Der skal gerne være et cafeteria i den ene ende og klublokaler i den anden. Der skal selvfølgelig være de nødvendige omklædnings- og redskabsrum. Hallen skal også gerne give mulighed for teaterforestillinger, koncerter

– og meget mere! Listen er lang. Omkring placeringen af sådant et bygningsværk er der også flere forslag; og der er efter manges mening plads på sportspladsen.

I skrivende stund er mindretallets repræsentanter derfor i gang med at udarbejde det omtalte koncept og lave beregninger på behov for og brug af hallen. Samtidig lades der et ord falde her og der, for uden hjælp udefra er det ikke muligt at realisere ideen. Bestyrelser og institutionernes samarbejdsråd og ledelser erkender, at realiseringen ikke lige bliver i overmorgen; men man har givet hinanden håndslag på, at der skal gøres en indsats for at fremtidssikre mindretallets muligheder i det sydøstlige hjørne af Sydslesvig. Der er fælles fodslaw, som ved så mange andre gode initiativer på egnen, og dette fællesskab gør stærk. Her mindes man især arbejdet for bygningen af "Medborgerhuset"; men også demonstrationen mod landsregeringens nedskæringer i tilskuddene til Dansk Skoleforening. På 14 dage samlede man 2500 mennesker til en menneskekæde så lang, at den rakte langs hele stranden og havnen i Egernførde. Det er tegn på grokraft, og nu skal der bygges en hal.

*På vegne af de danske
i Egernførde*

Mette, Fred og Peter

Etablering af heldagsskole ved Jes Kruse-Skolen i Egernførde

I 2011 begyndte et nyvalgt samarbejdsråd ved Jes Kruse-Skolen arbejdet. Det skete med Sylvia Grabowski-Fillmer som formand. Som det første tog samarbejdsrådet emnet "heldagsskole" op, idet de 9 medlemmer gik ud fra, at etableringen af en heldagsskole skulle gennemføres senest i 2013.

Rådet satte sig ind i forskellige lovmæssige krav herunder forskellen på "offene u. gebundene Ganztagschulen". Såvel skoledirektør Anders Molt Ipsen som skolekonsulent Olaf Runz blev i 2 omgange inviteret til samarbejdsrådsmøder for at fortælle om Skoleforeningens forestillinger om muligheder for etablering af heldagsskole ved Jes Kruse-Skolen.

Der var især 2 emner, som fyldte mere og mere i drøftelserne. Det ene var bespisningen af heldagsskoleeleverne, og det andet var, hvor denne bespisning overhovedet kunne finde sted i skolens i øvrigt alt for trange bygningsmæssige rammer. M.h.t. bespisning undersøgte rådets medlemmer flere lokale løsninger i offentlige skoler. Der blev inviteret repræsentanter for forskellige cateringsfirmaer, idet rådet gik ud fra, at der på nuværende tidspunkt ikke ville blive etableret et regulært køkken i skolen. Der blev også set på brugerens tilfredshed rundt omkring, så man var velorienteret om, i hvilken retning en endelig beslutning skulle gå, når det kom så vidt. Det andet emne var vanskeligere at løse. På

7. år har skolen en ansøgning liggende ved Skoleforeningen om en tilbygning, bygningen af en hal og renovering af de eksisterende bygninger; men det er også rådets indtryk, at det ikke står lige for. Altså måtte der overvejes alternative løsninger. Som i eventyret om Askepot måtte der "hugges en hæl og klippes en tå". Efter flere møder og drøftelser såvel i samarbejdsrådet som i pædagogisk råd blev det besluttet at omfunktionere gymnastiksalen, som indtil da ellers havde været en vigtig brik i idrætsundervisningen.

Nu var den overordnede planlægning for så vidt klar. Nu ventede vi på signaler fra Skoleforeningen om, at en etablering kunne igangsættes. Det kom i jan./febr. 2013. Ved et møde med skolechefen blev det imidlertid gjort klart, at forbedelserne måtte begynde med et pædagogisk koncept, idet

undervisningsministeriet i Kiel også skulle godkende heldagsskolen. Samtidig modtog vi et notat fra Skoleforeningens styrelsen omkring de resurse-mæssige rammer i forbindelse med etablering af heldagsskole.

På Jes Kruse-Skolen delte vi det herefter således op, at viceskoleinspektør Marianne Godau påtog sig det praktiske omkring planlægningen og gennemførelse af etableringen af heldagsskolen, og hun gik straks i gang med at udarbejde det pædagogiske koncept.

Viceskoleinspektør Marianne Godau har stået for den praktiske planlægning.

Inden påskeferien blev det forelagt i pædagogisk råd og senere til godkendelse i samarbejdsrådet. Begge råd støttede og godkendte konceptet, og

derefter kunne det indsendes til Skoleforeningen.

Med Styrelsens notat om de resursemæssige rammer og det pædagogiske koncept kunne vi så blive mere konkrete i planlægningen. Ved et møde med direktionen og afdelingsleder Dirk Clausen blev der foretaget bygningsmæssige overvejelser, og en ombygning af gymnastiksalen kom på tegnebrættet. Lokalt nåede vi frem til, at muligheden for at få mad fra køkkenet på Peter Ustinov-Schule ville være et godt valg, og der blev talt med køkkenleder, hr. Prühs. Parallelt hermed førte vi samtaler med køkkenleder Klaus Petersen fra Ungdomskollegiet, som af Teknisk Afdeling var udpeget til rådgiver, hvad angår indretning af et udleveringskøkken samt sammensætning af lister over nødvendige køkkenartikler og inventar.

Af det nævnte resursepapiret fremgik, at skolen skulle oprette lektiecafé og inddrage nogle timer af den allerede tildelte frivillige musikundervisning. Det næste skridt var derfor inddragelse af lærerkollegiet i en overvejelse af, hvilke aktiviteter skolen skulle/kunne tilbyde. Vi modtog mange gode forslag, og allerede i april måned kunne der udsendes et info-brev til familierne med tilhørende tilmeldingsblanket. Heldagsskolen var også emnet for vores årlige forældreaften i april – et arrangement, som blev bakket op ved deltagelse af mange familier.

Efter afsluttet tilmeldingsfase kunne vi konstatere, at der var bred interesse blandt eleverne for en kommende heldagsskole. Det styrkede os i, at heldagsskolen skulle begynde i starten af skoleåret 2013-2014.

Vi stødte imidlertid ind i problemer med godkendelsen fra undervisningsministeriet, hvilket resulterede i et krisemøde med direktionen. Vi fik dog grønt lys til at fortsætte.

Ud fra de tilmeldte elever kunne vi oprette 2 badmintongrupper, 2 matematikværksteder (5.-7. kl. og 8. -10. kl.), et medieværksted og en musicalgruppe. Samtidig inddrog vi 4 musikskoletimer i projektet og planlagde med den obligatoriske lektiecafé. Marianne Godau fandt de nødvendige lærere, som beredvillige var parate til at være med i pilotprojektet. Der blev truffet aftaler med hr. Prühs fra Peter Ustinov-Schule ang. madlevering, og de bygningsmæssige forandringer blev sat i værk.

Desværre måtte vi erkende, at lige netop denne del af etableringen ville volde os store problemer.

Den gamle gymnastiksal med tilhørende depotrum var ikke bare lige at ændre til spiserum og madudlevering. Adskillige forskellige myndigheder skulle ind over, og med Teknisk Afdeling som back-up stod vi på mål for mange fordringer. Bl.a. loftshøjden (2,07 m) fik myndighederne op i det røde felt. Heller ikke at vi tilbød kun at ansætte medarbejdere med en kropshøjde på 1,65 cm hjalp på forståelsen! Vi kunne dog ikke blive ved med at vente, og måtte derfor planlægge med bespisning i en interimistisk løsning foran idrætshallen.

Med god hjælp fra Klaus Petersen lærte vi mange nye køkkentekniske udtryk og der blev udarbejdet indkøbslister. Sundhedsmyndighederne stillede med en ekspert, som hjalp os med at undgå de største fælder, og rengøringsassistenter blev sendt på hygiejnekursus med henblik på senere at blive køkkenassistenter. Vi indkaldte elever til en prøveopstilling i forhallen, da vi nu nærmede os 40 deltagere i bespisningen. Det kunne lige gå med lidt god vilje.

Med programmet for heldagsskoleaktiviteterne på plads – elevlister m.m., aftaler om madlevering og en nødplan for bespisning tog vi på sommerferie. Desværre dukkede der atter et uventet problem op. Der var planlagt at tildele lærere timer i lektiecaféen; men pga. de endnu uafsluttede overenskomstforhandlinger kunne dette ikke lade sig gøre. Vi måtte derfor finde en nødløsning også der. Heldigvis lykkedes det få dage før, vi skulle starte, at finde en mor, som ville påtage sig arbejdet som opsyn og vejleder. Det var vi selvfølgelig glade for; men det var et brud på vores interne forestillinger om, at det skulle være faguddannede folk, som skulle stå for arbejdet i heldagsskolen. Desuden var vi så nødt til at lave om på aktivitetstidernes starttidspunkter for at undgå alt for megen ventetid for lærerne. Nogle aktiviteter kom nu til at ligge parallelt i stedet for efter hinanden. Det betød, at eleverne måtte vælge om igen, og det udløste naturligvis en vis grad af frustration.

Nu er det ved at være hverdag med heldagsskolen, og vi har således gjort os de første erfaringer. En foreløbig konklusion må være, at det er et projekt,

UGESKEMA februar 2014 – juli 2014			
	mandag	tirsdag	torsdag
13.15 - 13.45	varmt måltid i forhallen til hallen	varmt måltid i forhallen til hallen	varmt måltid i forhallen til hallen
13.15 - 13.45	skolebibliotek	skolebibliotek	skolebibliotek
13.45 - 14.30	musikskole-guitar 5.-10.kl. CT	lektiecafé 5.-10.kl. JL i kælderen overfor formning	musikskole-storekor 5.-10.kl. MA
13.45 - 14.30	lektiecafé 5.-10.kl. JO i kælderen overfor formning	mate-værksted 8.-10.kl. PB i F9	lektiecafé 5.-10.kl. SL i kælderen overfor formning
13.45 - 14.30	mate-værksted 5.-7.kl. CL i 5.klasse	konfirmandundervisning Mads i F7	
13.45 - 15.15	badminton 8.-10.kl. PB i hallen	musikskole-band 5.-10.kl. CT musikskole	teenvolley 5.-7.kl. LM i hallen
13.45 - 15.15	fotografi 7.-10.kl. JM i EDB 1	musical-workshop 5.-10.kl. MA i den gamle gymnastiksal	

hvis etablering er kendetegnet af stor beredvillighed fra alle omkring skolen. Familierne har kunnet se muligheder i aktiviteterne, eleverne har set muligheder i en længere skoledag – men med andet indhold – og muligheder for længere samvær med kammerater, og lærerne har set muligheder for at bidrage med en anden form for udøvelse af deres kompetencer – men stadigvæk med faglighed og professionalisme i højsædet. Denne positive tilgang til heldagsskolen gennemsyrrer etableringen og ved et besøg på skolen vil det tydeligt være de signaler, der ses overalt. Problemer og begyndervanskeligheder har været set som udfordringer, der kan løses. Denne vinkel har givet gå-på-mod og dette krydret med den minutøse planlægning, som Marianne Godau har stået for, har tilsammen sikret, at heldagsskolen har fået en rigtig

god start.

Parallelt med disse første erfaringer har vi i skrivende stund påbegyndt planlægningen af år 2. Her er vi stødt på nye udfordringer. En fortsættelse af den lovpligtige heldagsskole skal nemlig medtænke 1. – 4. kl. også. Det betyder, at hvor vi nu har heldagsskole for 5. – 10. årg. er vi nødt til at udvide med de yngste elever. Disse årgange dækkes i dag af fritidshjemmet; men skal som nævnt fremover inddrages i skolens virksomhed. Det betyder parallelvirksomhed mellem fritidshjem og skole på samme tid. En uheldig situation, som vi hen over forsommeren må finde en mere permanent løsning på, hvilket kun kan ske ved drøftelse mellem Skoleforeningen og SDU's top. Denne ændring er nødvendig for at blive anerkendt i Undervisningsministeriet i Kiel, hvilket også igen udløser tilskud. Som forudsætning for

anerkendelsen hører også et par andre elementer. Det er ikke længere muligt at have lærere med i lektiecaféen og ej heller i aktiviteterne, hvilket betyder, at vi skal finde andre ikke-uddannede kræfter eller trænere fra ungdoms- eller idrætsforeninger. Ikke et ondt om dem; men en stor del af successen for heldagsskolen ved Jes Kruse-Skolen består i, at det er skolens egne lærere, der står for aktiviteterne. Derudover er der et sprogligt problem, idet al samvær selvfølgelig skal foregå på dansk. Desværre må vi nemlig erkende, at i Egernførde 60 km syd for grænsen er der færre at tage af, når vi tænker på dansktalende, – og når disse personer samtidig skal være forenings- eller organisationsfolk, der kan byde ind med kvalificerede tilbud til skolens elever, er der virkelig få. Dette oplevede vi allerede i projektets spæde start, hvor vi målrettet kontaktede forældre og foreninger; men uden held. Denne nye situation gør det ulig vanskeligere at planlægge med heldagsskolen i 2014-2015, og der skal hurtigt findes en løsning, så vi kan fortsætte og måske udvide tilbuddet om heldagsskole.

*Peter Olesen Müller
skoleinspektør*

Hedeby - en af Danmarks vugger

Mange turistforeninger søger at bygge på myter og hævde sig som hjem for Danmarks fødsel..

Når du er ved Limfjorden, er der ingen tvivl om, at Ertebølle-kulturen er det egentlige danske ophavssted. I sydfynske Gudme trives den samme opfattelse. Og på Lejre-kanten ved vi alle, at der var kongsgård og hovedsæde for både sagnkonger og mere virkelige herskere. Vi har Jelling-stenene og deres velformulerede dåbsattest, mens vi på Bornholm kan notere guldgubber og indgravninger suppleret med stabelvis af myter om livet før historisk tid.

Hvem kan med rette kræve retten til at kalde sig »Danmarks Vugge«? Temaet vil engagere historikere i al fremtid.

Mit bud er Hedeby syd for Slien, hvor et museum over udsyn, handel og menneskelig omgang stadig udvikles og fascinerer.

Når jeg har fravalgt Jellingstenene, er det fordi Harald Blåtand satte disse fantastiske mindeskrifter over sine forældre, Gorm og Thyra, flere hundrede år efter, at Hedeby som handelsplads og kulturel smeltedigel blev grundlagt ved bunden af Slien. Og fordi Nordens apostel Ansgar allerede i 850 fik det danske hofs tilladelse til at bygge en kirke i Hedeby, nogle få år efter får tilladelse til at forsyne kirken med en klokke og bygge en kirke i Ribe.

Allerede i ca. 720 blev Hedeby en handelsplads - en by, der markerede, hvor danernes kongers magt gik. Og vi ved, at fra Slien, via Ejderen og til Vadehavet gik en kulturel og geografisk skæringslinje mellem dansk og »tysk«. Syd for tumlede frankere, germanere og alskens folkeslag, der siden de næste 1300 år smeltede sammen til det tyske folk, der i dag

er Danmarks nabo. De havde ingen tysk bevidsthed, men dog en erindring om at have smidt romerne på porten nogle hundrede år tidligere.

Mens Hedeby og Ribe så dagens lys, dukkede også byer som det nuværende Cottbus op.

I hele området omkring Spree blev slaviske folk dominerende. Vi kender dem fra historiebøgerne som venderne. I det nuværende sydøst Tyskland kaldes de sorbere. De har indtil i dag bevaret sprog, kultur og sammenhold trods alle nationale omskiftelser gennem 1300 år! Der er 50.000 sorbere i dag. Et bevis på at nationalitet, sprog og kulturelt fællesskab ikke lader sig slå ihjel. Europæiske eksempler er mange. Siden murens fald er både sprog, kultur og egenart dukket frem.

Men mange af disse nationaliteter har levet en total stille eksistens i århundreder for så at dukke op. Her er selvfølgelig også forklaringen på, at danskheden syd for grænsen har overlevet i form af sprog og kulturelt tilhørsforhold trods flere århundredes forsøg på fortyskning.

60.000 vælgere er ligeglade.
De stemmer dansk/frisisk.

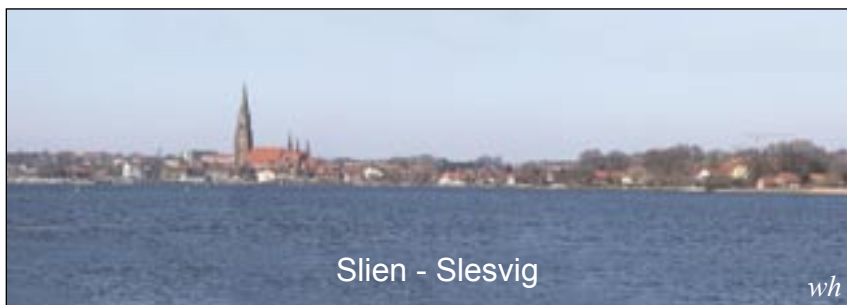
Kjøller-periode, Vilhelm 2., nazisme og årtiers forsøg på at strømline befolkningen til at være tyske og forkaste det danske er ikke lykkedes. SSW blomstrer. Kirkelivet på de yderste forposter har det godt. Et gymnasium er blevet til to. Skoler og børnehaver har det godt. Og mange bekender sig stadig til det danske sprog, den danske avis og de danske værdier. Nationalfølelse er sejlivet. Det overvinder meget.

Hedeby var ikke i nutidig forstand en dansk by. Vi ved ikke meget om sprog, der må være blevet påvirket af de utallige udenlandske købmænd fra hele den kendte verden, der falbød alt fra russiske skind til arabiske krydderier og salt fra lagrene ved Lüneburg.

Men byens overherredømme lå i det nuværende Slesvig og Danmark. Det som vi hidtil betragtede som vores nation. I hvert fald indtil 1864, hvor en tåbelig og ulykkelig krig bragte landets eksistens i fare.

Den egentlige forklaring på, at Hedeby forsvandt og erstattedes af Slesvig, kender vi ikke. Men en af de mest sandsynlige er, at Hedeby var ubeskyttet, mens man nogle få kilometer mod nord kunne etablere fæstningsbyen Slesvig, der i 948 blev bispesæde og dermed hovedby i hertugdømmet af samme navn mellem Kongeåen og Ejderen.

Danmarkshistorien syd for grænsen burde været et must for enhver skoleklasse, men efter medierne at dømme foretrækker mange af de unge Prag for Egernførde. Det er synd for Hedeby/Slesvig/Slien og resten

af det gamle hertugdømme, det rummer jo netop kernen i vort lands kulturarv.

Tyskland har været vores nabo siden Hedeby. Ikke altid stærkt. Ikke altid samlet. Ikke altid som fjende. Men altid i en dualisme med det danske sprog og vores kultur.

Der går en lige linje fra Uffe hin Spage til »Den kullede Greve«, svenskekrigene, de slesvigske krige, I.C.Christensens tyskerkurs i det sprøde 1900, svære mellemkrigsår, besættelsen, NATO og siden EF/EU og nu euro-samarbejdet, som vi ganske vist holder os på afstand af, men som givet i en eller anden form, på et tidspunkt kommer til os.

Tyskland er der, har været der, og vil altid være der. Nu som forbundsstat. Engang som kejserrige og endnu tidligere som en national rodebutik som tyskromersk rige.

Men Hedeby - og dermed også Slesvigs eksistens - blev omdrejningspunktet for skabelsen af en dansk, national forståelse, der først for alvor slog igennem langt senere og mødte sit endelige opgør i halen på Napoleonskrigen og dens forløsning af nationale følelser overalt i Europa.

De er ren historieforfalskning, når vi prøver at bilde hinanden ind, at borgerne i kongeriget og hertugdømmet følte sig

danske.

Det gjorde de ikke. Men de følte en loyalitet mod deres regent: konge, hertug eller dronning. Der igen følte sig som undersåt, hvis de havde en fyrste over sig. Det gav et sammenhold, der senere blev en nationalfølelse, der også byggede på frykten for fjenden - tysken - syd for Ejderen. Og det danske kongehus vidste fra den tidligste middelalder, at slaget skulle slås mod stormagten syd for grænsen.

Derfor indsatte man Knud Lavard - kongesønnen - som historiens eneste danske jarl med ansvar for Slesvig. Derfor rakte han efter kongemagten. Og derfor blev han myrdet af sin fætter Magnus i Haraldsted Skov ved Ringsted i 1131. Og Magnus far, Kong Niels, måtte få år efter lade livet, da han opsøgte Slesvig, hvorfra hans nevø, den myrdede Knud Lavard havde regeret Sønderjylland.

Hvorfor opsøgte kong Niels »fjendebyen« Slesvig? Tja, fordi han vidste, at loyaliteten fra byens borgere og handelsstand var en forudsætning for at regere hertugdømmet og holde sammen på Danmark. var kontrol med Slesvig.

Den danske sydgrænse var fokusområde for skiftende danske regenter i vores nutid - også for mange danske statsministre. Historisk har vi Domkirken i

Slesvig med Frederik den 1.s grav.

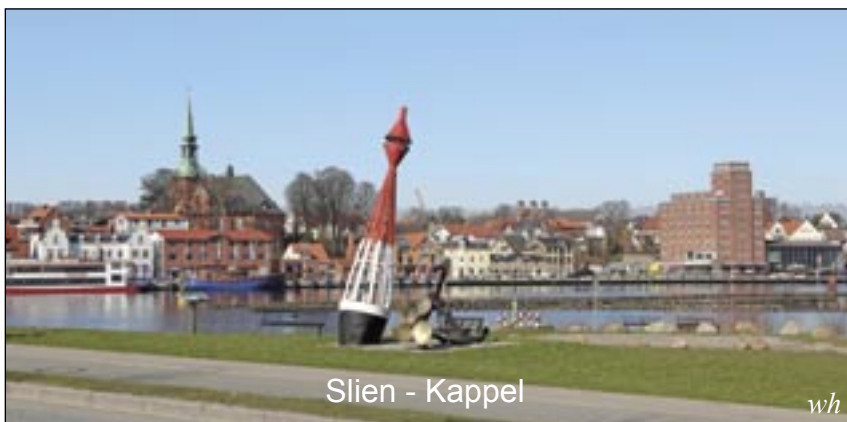

Gottorp - Slot

wh

Han regerede fra Gottorp Slot efter nevøen Chr. II's flugt. Slottet gav siden hjem til Frederik 6.s svigerforældre og kom til at spille en betydelig rolle.

Det var også her Chr. IX - med uofficiel titel af Europas svigerfar - mødte sin Louise, der skulle blive en formidabel dronning og »Kirsten giftekniv«.

Slien - Kappel

wh

Men inden havde samme Chr. IX holdt sine sommerferier på Louisenlund ved bredden af Slien nogle kilometer fra Hedeby. Sildestimerne sikrede velstand i Kappel.

Men inden havde Abel næsten bibelsk slået sin bror Erik Plov-pennig ihjel. Og i forlængelse

ligger Danevirke og det delta, der ved sommerkrig var ufremkommeligt, men, når frosten bed, gjorde Danevirke til en illusion, der intet kunne beskytte, og som tvang General de Meza til at evakuere området, hvis hæren ikke skulle omringes og krigen være tabt.

Hedeby og Slesvig er altså kongemord, kristning af de danske, tabte krige og vundne slag, kongegrave og grundlæggelsen af en kongeslægt.

Det er det snævre bud på formidable historiske begivenheder, personer og forløb.

Det hele startede med Hedeby. Derfor er der grund til at besøge museet Haithabu og tænke de mange danske islæt, den omkringliggende historie bringer.

Karsten Madsen

Slien - Arnæs

wh

VORE INDSAMLINGER

Vi har i forbindelse med Indsamlingen 2013 til støtte for Ligaens fortsatte arbejde med stor taknemmelighed og glæde modtaget

Henrik Grønholm, Vanløse 320 kr. – Lise Birch, Kbh Ø 350 kr. – Inge og Poul Wilhelmsen, Hjørring 170 kr. – Bjarne Olav Laursen, Skive 200 kr. – Jørgen Juul, Aalborg 250 kr. – Leif Volck Madsen, Harrislee 400 kr. – Povl Ebbe Povlsen, Flensborg – Søren Gynther-Sørensen, Højbjerg 350 kr. – Erik Malling-Jensen, Auning 100 kr. – Aage K. Riber, Løkken 100 kr. – Birgit Jacobsen, Lystrup 500 kr. – Knud Jensen, Skive 500 kr. – Rolf Neergaard, Herlufmagle 500 kr. – Marie-Louise KrogMeyer, Charlottenlund 100 kr. – Inge Hovgaard, Kerteminde 250 kr. – Rita og Leif Liltorp, Middelfart 200 kr. – Kathrine Hansen, Skærbæk 300 kr. – Deloitte, Sønderborg 200 kr. – Birgit Lund, Hellerup 2.200 kr. – Laust Peter Lausten, Bagsværd 4.500 kr. – Karsten Madsen, Valby 100 kr. – Rigmor Leschly, Ebeltoft 300 kr. – Svend Erik Rosendal, Aalborg 4.000 kr. – Knud Peter Knudsen, Svendborg 150 kr. – Sv. E. Fanth, Hellerup 75 kr. – Horst Hoop, Vollerwiek, 200 kr. – Margrethe Bro, Silkeborg 400 kr. – Arne Birch Svarrer, Hedensted, 100 kr. – Knud Olesen, Sønderborg 2.000 kr. – Søren Rasmussen, Kolding 840 kr. – Peder Kragh Blume Dahl, Augustenborg 350 kr. – Knud og Christa Vægter, Nr. Alslev 500 kr.

I alt er der fra medlemmer indkommet kr. 20.155

EN REJSE TIL FLORIDA OG JOMFRUØERNE

- MÅSKE BEDRE KENDT SOM DE VESTINDISKE ØER

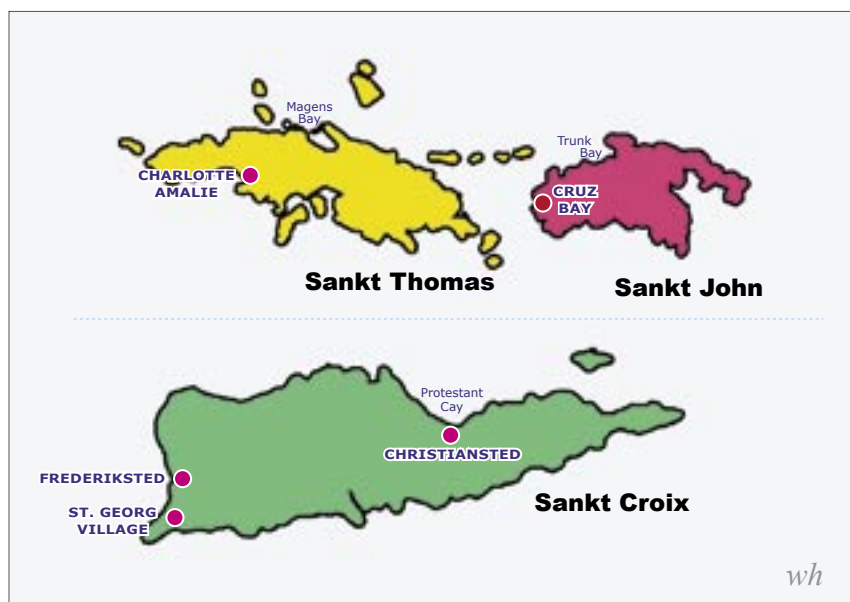
Vi - to ældre damer - besluttede, at det kunne være spændende at se og opleve, hvor meget der i dag er tilbage fra den danske tid på Sankt Thomas, Sankt Croix og Sankt John i det Caribiske Hav i troperne.

Hvordan øerne kom under dansk herredømme

Ganske kort lidt om hvordan disse øer kom under dansk herredømme. I året 1672 blev St. Thomas taget i besiddelse af guvernør Iversen, der før havde været toldbetjent på den engelske ø St. Christopher og derfor havde kendskab til området. Med på fregatten »Færø« under Vestindisk-Guineisk Kompagni var foruden skibsmandskabet soldater, embedsfolk, nybyggere og straffefanger af begge køn. Dødeligheden ombord og på øen de første år 1671-75 var enorm. Af ca. 330 personer overlevede kun 64.

St. John blev dansk i 1718 ved, at man bare hejste det danske flag på øen.

I 1735 solgte Frankrig St. Croix, der før havde været under hollandsk og engelsk herredømme, til Danmark. Øens navn kommer fra Columbus, der i 1493 døbte øen ved navnet Santa Cruz (det hellige kors). Han blev her angrebet af Caribstammen, der var indvandret fra Venezuela og som nu holdt den oprindelige stamme Taino som en slags slaver. Begge disse er uddøde i dag, enten myrdet eller afgået ved døden af indførte sygdomme.

Columbus sejlede hurtigt videre, og i dag ser man et mærke ved stranden, hvor skibet i hin tid havde lagt til.

Øerne sælges til USA

USA købte i 1917 de 3 øer med alle tilhørende småøer for 25 mio. dollars. Allerede før ville USA gerne have købt øerne, men det blev først fuldført under 1. verdenskrig, da amerikanerne nu var bange for, at Tyskland ville bruge øernes havne strategisk, efter at der var blevet erklæret krig mellem USA og Tyskland. I dag hedder øerne U.S.-Virgin Islands

og er indlemmet i USA. Men borgerne har ingen stemmeret, men dog lov til at vælge deres egen guvernør, og ud over det er beboerne godt tilfredse, idet området er fuldstændig toldfrit.

Den lange rejse begynder

Men nu til vores rejse. Bosiddende i Sydslesvig, tog vi toget til København, overnattede her, da vi allerede kl. 4.30 skulle være i Kastrup Lufthavn, hvor vi mødte vores rejsefører, Steen Ejlersen. Kl. 6.30 lettede flyet, mellemlandede i Düsseldorf, og vi ankom efter 10 timers

anstrengende tur til Miami i Florida. Her blev alt nøje kontrolleret. Sko, tasker med indhold og jakke ned i en kurv til gennemlysning, og barbenet gik det videre til kropsvisitation med arm og håndfladekontrol (narkotika). Kuffterne blev så hentet fra båndet, og lettet gik vi videre. Selvfølgelig var der også paskontrol og fingeraftryk. Pludselig blev jeg standset af en betjent og bedt om at komme ind i et stort rum og lægge kufferten på bordet og vise, hvad der var i øverste kuffertlomme, og der kom noget frem, som jeg fuldstændigt havde glemt, nemlig 2 bananer og en mandarin. Dette blev nu konfiskeret, da det er forbudt at indføre frugt i USA. Heldigvis slap jeg for en bøde, jeg tror, de havde medlidenhed med mig.

Eftersom uret skulle stilles 6 timer tilbage, var der lejlighed til en busrundtur i Miami med en engelsktalende guide, der stammede fra Tyskland. Han førte os også til den berømte Miami Beach og fortalte, at det fine, hvide sand ikke var helt ægte. Det blev af skibe med visse mellemrum hentet ude fra havet, fordi bølgerne hentede for meget, og stranden skulle beholde sit udseende konstant. Smukt var der da også og fyldt med mennesker.

Sankt Thomas

Efter en overnatning på et hotel ved lufthavnen i Miami gik det videre med fly til St. Thomas. Her var der lidt mindre kontrol, og ankomsten til hovedstaden Charlotte Amalie, der er opkaldt efter Christian 5.'s dronning hed før Tophus, fordi den var kendt for sine mange romboder. Herefter blev vi indkvarteret på vores hotel.

Charlotte Amalie er en levende og samtidig en død by - og hvorfor det? Jo, hver dag ved ti tiden om morgenen kommer der op til 4 krydstogtskibe med

tusinde af turister, der invaderer byen for at købe toldfrie guld- og sølvsmykker, ure og tøj for slet ikke at glemme rom, og alle byens forretninger og restauranter er åbne, men så fra kl. 16, hvor skibene sejler væk, er næsten alt lukket. Main Street, Dronningens Gade, er uden trafik og mennesker, alt lukket og åbner først næste dag ved krydstogtskibenes ankomst. Til vores ærgrelse skete dette hver dag. Man kunne i hotellets nærhed kun finde én restaurant, der havde åbent om aftenen, og da vi de fleste dage kun fik burgere enten i restauranter eller med som madpakke til frokost, manglede vi noget ordentligt om aftenen. Vi ønskede også at prøve kreolske retter som conch (konkyliesnegle), gedesteg og forskellige fiskeretter, men da alt lukkede tidligt, blev vi nødt til at spise ved 16-17 tiden og så håbe ikke at blive smidt ud, hvilket heller ikke skete. Vinen, der kun kom fra Californien, Italien eller Frankrig, var enorm dyr i forhold til Tyskland. Men noget, der gav os problemer, var drikkepenegene. Sommetider var det med i prisen og andre gange ikke, og det var umuligt at se det på regningen, men i informationsbogen stod, at i turistrestauranter var den inkluderet i prisen, andre steder ikke, men hvor er hvad! Selvfølgelig forsøgte vi heller ikke at prøve de berømte caribiske drinks Bushwacker (rom med kokosmælk, kaffelikør og is), Pina colada (rom med kokos og forskellig frugtjuice) og Daiquiri (rom med blendet jordbær eller banan), smagte udmærket og havde

sin pris. Andre dage spiste vi aftensmad i hotellets restaurant sammen med rejsegruppen og hyggede os med disse indtil sengetid.

På vores første dag i byen fik vi en engelsktalende guide, hvor Steen oversatte, da ikke alle i vores rejsegruppe beherskede det engelske sprog fuldstændigt. Charlotte Amalie har i dag ca. 19.000 indbyggere, mest sorte og mulatter, men også indvandrede fra de mange internationale naboområder. Før i tiden var den Danmarks næststørste by. Til fods vandrede vi gennem byen, bemærkede alle danske gadenavne, så guvernørboligen, Crown House, hvor den kendte Peter von Scholten levede i luksus, selvom han ingen penge havde - herom lidt senere. Den vigtigste bygning, Toldboden, hvor al import og eksport gik igennem, og hvor afgifter og told skulle betales, gav Danmark en masse indtægter. Den danske (lutherske) kirke kunne vi ikke besøge, kun beskue udefra, da den var overfyldt med for det meste sorte kirkegængere på denne søndag formiddag. Nu gik turen til Government Hill (Commandant Bakken), hvor de danske embedsmænd før i tiden havde bygget deres pragtfulde pastelfarvede huse.

Fra Dronningens Gade til Kongens Gade gik vi op ad en stejl trappe med 99 trin bygget af gule mursten, der havde tjent som ballast i handelsskibene. Her kom man til at svede ret godt, da man trods passatvinden havde en temperatur på 90 gr. fahrenheit, svarende til ca. 33 gr. celsius, og overalt stod alle slags palmer eller ba-

nanplanter, som skærmede for vinden. Vi nåede op til Blackbeard's Castle, et tårn, nu hotel, der før hed Skytsborg og tjente som soldaternes vagtsted mod pirater. Nu gik det nedad igen mod Emancipation Park, hvor der står en statue »Freedom«, der minder om slaveriets ophævelse i 1848, og også Christian 9. har et mindesmærke her, selv om han aldrig har sat sine ben på øen.

Til sidst kom vi ned til det røde Fort Christian, der er berygtet som det værste straffested for slaver, der havde gjort noget forkert (maroner). Guvernør Gardelin er kendt for at have gennemført de mest brutale metoder for afstraffelse, et emne, der bedst ikke omtales her. Gennem markedspladsen med utallige boder gik retningen mod hotellet.

Før det bliver glemt, aldrig har jeg set så mange kirker med så mange forskellige trosretninger som her, herunder synagoger og moskeer. Alt er frit, og intet fjendskab eksisterer mellem disse religioner. Gid det var sådan overalt i verden.

Mandag besøgte vi den gamle danske kirkegård, der er beskyttet af en høj mur. Her kan man læse gamle danske navne på gravstederne, der ofte er pyntet med konkylieskaller. Også murene er fyldt af plader med afdøde børns og voksnes navne. Helt ubevidst leder man efter slægtsnavne, selvom der er gået et par århundreder siden den gravsatte er afgået ved døden - det kunne jo være!

Efter dette lidt triste besøg gik det videre i bussen med sightseeing over næsten hele øen med dens vilde tropelandskab. Sukkerrør var ikke at se, kun ruiner af nedlagte plantager. Turen endte med badning på Magens Bay, som skulle være en af de bedste strande i verden, hvidt koralsand og krystalblåt vand med tropiske palme-

grønne omgivelser. Endvidere kan man opleve den stærke middagssol og dens reflekser fra havet på huden, der efter kort badetid faktisk havde fået en lidt for rødlig farve, men solcreme hjælper gudskelov.

Sankt John

Næste dag gik turen til St. John. Vi kørte gennem den østlige del til Red Hook, og sejlede herfra til Cruz Bay, der er den eneste by på øen. Kun det gamle Christianfort er her et vidne fra fortiden, da øen i dag er en stor naturpark. Den rige Laurence Rockefeller opkøbte i 1950'erne store områder, der nu ikke må bebygges, og naturen oplevede vi i højeste grad, palmer af alle arter, sumpede områder med algrovetræer, uendeligt mange små øer. På busturen hen til bestemmelsesstedet, hvor vores ret lange vandring ad Leinster Trail skulle begynde, så vi fritgående æsler, geder og svin, der var overgivet til naturen, efter at plantagerne var blevet nedlagte i hin tid. I dag skulle der leve godt 400 æsler, 500 geder og 200 svin vildt i skovene.

Vi fik en guide på, der med et vandretempo ikke alle kunne holde, gik mod målet, der var en nedlagt sukkerplantage. Undervejs blev alle planter og dyr forklaret, der var mangusteren, der dengang skulle bekæmpe rotterne, hvilket ikke lykkedes, da det fra Indien importerede dyr bedre kunne lide skildpaddeæg. Endvidere eremitkrebs, der bor i gamle konkylieskaller og utallige termitboer hængende på døde træer, hvis grene, de lever af - altså omsætter naturen. På vandreturen blev det efterhånden lidt anstrengende, da en slags bjergbestigning begyndte, omkring 5-600 m opad i tæt skovbevoksning uden monsunvind. Sveden haglede ned over ansigtet, men jeg nåede dog som den sidste

målet, hvor jeg tog et tiltrængt hvil, inden tilbageturen skulle begynde i modsat retning. Man kan ikke undgå at tænke på de stakkels slaver, der skulle bruge denne sti.

Derefter kørte bussen til den før danskejede plantage Annaberg. Her spiste vi vore medbragte burgere, så på ruinerne af sukkerplantagen, der dengang havde næsten 700 slaver, der var beskæftiget på de stejle marker eller i produktionen, der årligt var på 10.000 pund råsukker. Kogeri og mølle kunne ligeledes beskues, og dagen sluttede med bademulighed ved Trunk Bay.

I 1733 kom det på St. John til et slaveoprør, hvor fortets soldater på nær en, der nåede at flygte, blev dræbt, og mange plantagefamilier blev nådesløst myrdet. Da oprørerne efter hjælp fra fransk side efter et halvt år blev nedkæmpet, blev de næsten alle dræbt på en grusom måde.

Sankt Croix

Den 26.02. rejste vi videre til St. Croix med Seaborne Airlines, en vandflyver med plads til 12 personer plus 2 piloter. Den starter sejlen på havet med løbende propeller, letter i bestemt vindretning og flyver i et par kilometers højde og lander efter ca. 20 minutter i Christiansted havn.

En interessant tur man ikke oplever hver dag, men alligevel lagde denne korte tur beslag på hele dagen, da gruppen på

18 personer skulle flyves med to flyvninger, og check in/out tager sin tid med håndtasker og kufferter, og dertil kom en lille vandring med bagagen fra kajen til hotellet, hvor vi så blev indkvarteret.

Efter morgenmaden næste dag havde vi en dansk guide, der var havnet på øen efter at være blevet gift med en amerikaner. Hun var interessant at høre på, viste os hele Christiansted, der jo før havde været øernes hovedstad i lang tid og også havde dobbelte gadenavne. Det gule Fort Christiansværn havde 12 kanoner og tjente som forsvarsværk mod fremmede angribere, endvidere som fængsel og auktionssted for slaver.

Toldbygningen og Vejerhuset, hvor der skulle betales for al ind- og udførsel, besøgte vi også. Her startede Peter von Scholten, den senere generalguvernør, sin karriere som vejermester. Men først til Government House, der er byens rådhus i dag og ligner et lille aristokratisk palads. Von Scholten holdt her, da han havde fået sin høje stilling, fyrstelige fester i den lange sal med spejle og store lysekroner, det hele minder lidt om Versailleslottets glas- og guldsal.

Til indvielsesfesten i 1833 på Frederik 6's fødselsdag havde

von Scholten inviteret mange sorte fra St. Croix og det til mange gæsters ubehag.

Den 28.02. var der arrangeret en ørundtur på Sankt Croix. Vi kørte til den botaniske have, St. George Village, hvor alle øernes palmer med frugter kunne beskues, endvidere også alle eksotiske frugter, grønsager og krydderurter. Noget nyt fik vi at se med bananplanten, hvor der hang lange »hånd« bananer. Planten, altså ikke en palme, formerer sig med jordstængler oppefra og ned. Et lille bitte stykke med sukkerrør var også at se. Når man tænker på, at det der i dag er et stort skovområde, et vildnis, før var beplantet med sukkerrør, må man undre sig over, at jorden ikke udnyttes lidt mere, nej, turistbranchen har overtaget alt, og det lever befolkningen godt af.

Nu skulle vi besøge det, der før i tiden gav levebrødet og også i dag selvfølgelig, til en hel del arbejdere, nemlig romfabrikken Cruzan Rum. Alt blev inspiceret og produktionen forklaret, og der hang en stærk lugt overalt, så man næsten kunne blive spirituspåvirket. Sukkerrørene bliver i dag importeret som melasse fra Den Dominikanske Republik eller Sydamerika. Forskellige smagsprøver blev givet, så alkoholpromillen steg lidt, og hvis ikke, kunne man købe sig til det. Et nyt destilleri, Captain Morgan (Diageo) er lige blevet etableret på øen, så der er stor konkurrence på St. Croix i dag.

Turen gik nu videre til Estate Whim, et frilandsmuseum, der ligger på en tidligere sukkerplantage. Her ses alt fra slavernes liv i husene, i det separate køkken til de primitive boliger, i hvilke de blev stuvet sammen, og også sukkermøllen, der gav dem det hårdeste arbejde. Når sukkerrørene, der forøvrigt er indført af Columbus, var blevet

skåret af med en kniv, skulle de presses i kværnen, som oprindeligt blev trukket af slaver eller dyr, der dagen lang skulle gå rundt. Senere afløste vindmøllen dette menneskeplageri.

Den pressede sukkersaft kom over i kogeriet, blev behandlet og hældt fra kar til kar 4 gange, indtil den til sidst var blevet til melasse. Et svært og ret farligt arbejde. Det siges, at St. Croix i 1793 producerede 26 millioner pund sukker, det højeste tal i den tid sukkerrør blev dyrket, indtil sukkerroen senere i Europa overtog markedet.

I Great House kunne man beskue, hvordan planternes herskabshuse havde været indrettet. Penge har de haft nok af, siden de havde råd til så dyre sager. Her stod også den kendte plantestol, hvor ejeren, efter at en slave havde trukket ridestøvlerne af, kunne hvile benene. Lawaetz House, en dansk families plantagehjem, var desværre lukket, men vi fik da kigget på deres gravsteder i parken.

Målet var nu Frederiksted, hvor vi skulle besøge det røde Fort Frederik fra 1760. Ved ankomsten var kassedamen ikke til stede, så man kunne frit gå ind og beskue det hele. Da vi gik ud, så kassedamen lidt vredt på os, men sagde ikke ret meget,

eller vi forstod det ikke. De fleste sorte indbyggere taler jo kreolsk, en blanding af engelsk og afrikansk.

På hjemturen kørte bussen gennem en regnskov med smalle dårlige veje, men en oplevelse var det at se de høje mangrove-træer, der jo kun vokser i vand og endvidere at kunne iagttage de svævende kolibrier, der med vingebevægelser står helt stille i luften.

Den 01.03 var en fredag, men vi besluttede alligevel at tage med Steen op på den danske kirkegård, for her på gravstederne at kunne finde ud af, om der alligevel var familiemedlemmer, der var emigreret til St. Croix. Bagefter sejlede vi over til Protestant Cay, en lille ø 100 m fra fastlandet for at bade. Der går rygter om, at protestanter blev begravet her i den første kolonialtid.

Hen på eftermiddagen tog vi tilbage til fastlandet og spiste her for sidste gang caribisk mad, nemlig Mahi-Mahi (guldmakrel) og Conch fritters (konkylieløb) i den lille familiedrevne restaurant Harvey's. På tilbageturen besluttede vi at overvære gudstjenesten i den danske kirke, der begyndte kl. 18, og dette var en helt anderledes kirkegang. Der var to præster, en sort herre og en kvindelig mulat og ca. 50 mennesker af alle farver til stede. Der blev sunget salmer og gospel-sang og prædiken på engelsk, men det mest overraskende var, at vi under gudstjenesten skulle rejse os og hilse på alle ved at give hinanden hånden. Også ved velsignelsen tog alle hinanden i hånden og hævdede armene op mod himlen. Helt nyt og ikke dårligt. Præsterne takkede os til sidst for besøget i deres kirke, og hjemad gik det mod hotellet.

Slaveriets triste historie

Men nu til det mere triste emne,

som de Vestindiske øer er mest kendte for, nemlig sukker- og romproduktionen og slaveriet som følge heraf. I året 1750 var befolkningstallet på ca. 3500 mennesker, heraf 3000 sorte slaver. I 2012 er dette blevet til 105.275, heraf ca. 80 % sorte, 4 % mulatter og resten hvide, arabere eller asiater.

Danske og norske skibe, eller rederierne, har gennem trekantshandelen siden 1761 tjent sig enormt rige på slavetransporterne.

TREKANTSRUTEN

Fra Danmark lastedes skibene med våben og brændevin og sejlede til Guldkystens Fort Christiansborg (nu Ghana). Her blev lasten »byttet« med tilfangetagne sorte, der under umenneskelige og uværdige forhold blev transporteret til Jomfruerne og solgt på slaveauktioner. Hvor mange, der døde undervejs, vides ikke. Ved sygdom var der ingen nåde, og havet tog imod dem, ligeledes imod dem, der var døde af sult.

Skibene blev nu ladet med ikke-raffineret sukker, rom og andre varer fra kolonierne - heraf kommer ordet kolonialvarer - og sejlede så tilbage til Danmark. Det fortælles også, at en del sorte slaver fra øerne kom med til København, hvor de arbejdede som tjenestefolk.

De sorte mænd, kvinder og børn - man mener, der har været ca. 100.000 - blev så solgt til højstbydende plantere. Par blev

skilt fra hinanden, små børn kunne blive hos deres mødre, større børn blev solgt bort som arbejdere. Slavernes liv bestod nu af godt 12 timers hårdt arbejde med tvang, vold, pisk og hård legemlig afstraffelse som afhugning af legemsdele eller umenneskelige fængselsophold, såfremt de brød reglerne. Disse regler havde guvernør Gardelin indført, såvel som de hårde afstraffelser.

For at kunne holde det strenge arbejdsliv ud på sukkerrørsmarkerne og i brænderierne, drak man kill-devil (slå djævelen ihjel), en billig, ulagret rom, der fremkommer ved at destillere den melasse, der var biproduktet ved sukkerfremstillingen. Dette blev selvfølgelig ilde set af plantageejerne. Mange slaver forsøgte at flygte fra trællelivet, de såkaldte maroner, der så levede vildt i bjergegnene eller stjal både og roede over til ubeboede eller slavefrie øer, hvor England og Frankrig havde ophævet slaveriet længe før Danmark.

Generalguvernøren Peter von Scholten er kendt som den, der gav slaverne fri i 1848 på St. Croix, og det uden kongens tilladelse. Allerede i 1792 var det blevet besluttet i Danmark, at al slavetransport og handel med dem skulle afskaffes fra 1803, men der gik 45 år, før slaveriet blev ophævet. Von Scholten, der levede fra 1784-1854, og hvis hustru og børn boede i København, gjorde sit til, at de sorte fik det bedre, han sørgede for, at der blev bygget skoler til alle sorte børn, og han overværede ofte de afsluttende eksamener her. Han ejede ikke selv slaver, men hans samleverske, Anna Heegaard, der var free colored (frifarvet person), da hendes fader var dansker, ejede adskillige slaver på deres fælles plantage Bülowsminde. Her levede de i luksus, som Anna

Heegaard betalte, idet hun var en dygtig forretningskvinde. Von Scholten måtte 1848 rejse tilbage til København. Han døde 6 år senere som en knækket mand og blev begravet på Assistens Kirkegaard.

Hjemrejse med uventede udfordringer

Næste morgen gik vi ad Boardwalk, en trægangbro, hen til Fort Christiansværn for at sige farvel til byen, da vi ved middagstid skulle flyve til Miami. I lufthavnen oplevede vi det første rigtige regnskyl, indtil nu havde det kun været korte lette byger. Den overdådigt smukke natur vokser jo kun ved regn, og vi slap for orkan, der om efteråret kan ødelægge en masse. I lufthavnen skulle vi igennem den samme strenge kontrol, men det var jo ikke første gang, og man vænner sig til alt.

Efter landingen i Miami kørte vi i bus til Islamorada, hvor vi spiste aftensmad og overnattede. Næste morgen gik rejsen videre mod syd på den ca. 300 km lange enestående Overseas Highway, der med broer forbinder de 32 øer med hinanden, og hvor man har udsigt til både den Mexicanske Golf og Atlanterhavet. Til sidst ankommer man i Key West, der er USA's sydligste punkt. Parallel med vejen ligger en nedlagt jernbanelinje, der i begyndelsen af forrige århundrede blev bygget i havet, men bilerne tog magten fra jernbanen, og i dag bruges den kun af hobbyfiskere med fiskestænger. I Floridas sydlige del med subtropisk klima kan man bade hele året, men her i Key West er det endnu varmere, vel tropisk, og området bliver beboet eller besøgt af velhavende amerikanere. Man ser i hvert fald på de smukke huse, at pengepungen har været fuld, da de blev bygget og haverne anlagt.

Vi var på sightseeing i bus

og til fods og besøgte Ernest Hemingways hus, der nu er museum, og hvor han boede fra 1930-39. Den amerikanske guide fortalte sjove historier om Hemingways liv, der foruden at skrive romaner, nogle har handling her fra Key West, brugte tiden til at besøge værts-huse, mest et bestemt ved navn Sloppy Joe's, og næsten hver nat kom han ret så drønfuld af whiskey hjem til den kone, han lige havde på det tidspunkt. Vi kunne ikke lade være med at besøge Sloppy Joe's, der var overfyldt, og fik os en drink, men ikke whiskey. Så tilbage til hotellet, hvor der igen blev serveret en burger.

Næste morgen gik turen til Everglades National Park. Dette var noget, jeg havde glædet mig enormt til, men det levede ikke helt op til mine forventninger, men var trods alt en god oplevelse. Nationalparken blev åbnet i 1947 og har et areal på 5400 km² og består af floder og sumpe med den dertil hørende bevoksning. Alligatorer i tusindvis lever her, og det er dem, der trækker turisterne mest.

Vi steg ned i en mindre båd, der med stærk larmende motor kunne klare sivgræsset, og undervejs så vi 4-5 alligatorer, der lå og solede sig ved flodkanten. Bagefter var der et lille show med en dyrepasser, der viste, hvad en alligator kunne, og hvad han kunne med den. Også en 1½ årig alligator, der kun var godt 50 cm lang, blev hentet, og som man, hvis man havde lyst, kunne bære og lade

sig fotografere med. Først som 7-årige er de kønsmodne, fik vi at vide. På turen rundt i parken så vi mange flere alligatorer i alle størrelser og også krokodiller. Fiskedamme var der også en hel del af.

EVERGLADES NATIONAL PARK

Derefter tilbage til Miami til en restaurant, der lå i det cubanske kvarter. Her bor alle, der i årenes løb er flygtet fra Castros regime. Her kunne vi vælge cubansk mad. En god afslutning på dagen.

Lufthavnen var næste mål, men her fik vi at vide, at flyet først kunne starte godt 2 timer senere, hvilket ville medføre, at vi ikke kunne nå flyet fra Berlin til København.

Ankommet til Berlin næste morgen efter en lang nat i flyet, begyndte kampen om at få vores kufferter udleveret, så vi kunne tage toget til Flensburg, Air Berlin skaffede os gratis togbilletter, og med megen møje og goodwill fik vi fat i kufferterne.

Sent på eftermiddagen var vi tilbage i Flensburg efter en spændende og vellykket tur, men det er bedst at glemme, hvor mange dage, der blev brugt i lufthavne og i luften.

Tekst:

Anne Oesterle

Foto:

Karin Diercks-Asmussen

Regnskab 2013 Slesvig-Ligaens Fond

I henhold til fondens vedtægters § 7 offentliggøres regnskabet her.

Fondens driftsregnskab

<u>Indtægter</u>	2013	2012
Bidrag, renter og udbytte	406.474	-
Kurstab	(44.694)	-
	<u>361.780</u>	-
<u>Udgifter</u>		
Drift, revision m.v.	14.405	7.200
Forvaltningsgebyr	2.980	1.438
	<u>17.385</u>	8.638
Årets resultat før skat	344.395	-8.638
Skat inkl. tillæg / fradrag	-	-
Årets nettoresultat	344.395	(8.638)
Årets nettoresultat fordeles således:		
Uddelinger	107.000	-
Konsolidering 25% af nettoresultat	44.758	-
Kursgevinst	165.365	-
Overførsel til disponibl kapital	27.272	(8.638)
	<u>344.395</u>	<u>(8.638)</u>

Balance pr. 31. dec. 2012

<u>Aktiver</u>		
Bundne aktiver	3.805.240	3.786.802
Disponible aktiver	24.484	-
Aktiver ialt	<u>3.829.724</u>	<u>3.786.802</u>
<u>Passiver</u>		
Bunden Egenkapital	3.805.240	3.786.802
Disponibel egenkapital	18.634	(8.638)
Egenkapital i alt	3.823.874	3.778.164
Gæld	-5850	-8638
Passiver i alt	3.829.724	3.786.802

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse
Bestyrelsen, den 10. april 2014

Sydbanks Forvaltningsafd.
Aabenraa, den 10. april 2014

NY VICESKOLEINSPEKTØR I EGERNFØRDE

Marianne Godau går på pension

Efter 9 år ved skolen som viceskoleinspektør har Marianne Godau haft sin sidste arbejdsdag. Det var den 31. marts, og det var med vemod, at vi tog afsked med hende i samarbejdsrådet og lærerkollegiet.

Marianne har tilbragt mange år i Dansk Skoleforenings tjeneste. Først i Flensborg-området og senere med en afstikker til Danmark, hvor hun underviste i 5 år. I 2005 kom hun tilbage til egnen, og da Jes Kruse-Skolen søgte en viceskoleinspektør, bød hun ind på stillingen. Hun blev også valgt af Skoleforeningens styrelse og tiltrådte den 1. aug. samme år. Med stor energi og utrættelighed kastede hun sig ind i arbejdet og lærte snart skolen og egnen at kende. I de år kom også de nye bestemmelser om den fleksible indgangs-fase, som blev et område, hvor Marianne i samarbejde med kollegiet og de to børnehaver fik skruet et koncept sammen, som vi stadigvæk har glæde af.

Jes Kruse-Skolen har meget at takke Marianne for. Ikke mindst det daglige arbejde, som er blevet udført med stor akkuratease og omhyggelighed, og alligevel med overskud til et smil eller et godt ord med på vejen til såvel elever som medarbejdere; men også udførelsen af de særlige projekter som indskolingen og heldagsskolen.

Skolen kipper med flaget:

Nyd dit otium Marianne!

Kasper Stavnsbo ansat som ny viceskoleinspektør

Pr 1. august 2014 er Kasper Stavnsbo ansat som ny viceskoleinspektør ved Jes Kruse-Skolen.

Han er 36 år gammel, er gift og har 2 børn. Han bor i Slesvig, men er opvokset på Als.

Efter læreruddannelsen på Haderslev Seminarium søgte han til Sydslesvig, hvor han i første omgang fik job på Husum Danske Skolen.

Senere var han med i opstarten på A. P. Møller Skolen for så for 3 år siden at søge udfordringen som viceskoleinspektør ved Ejder-Skolen.

Da Jes Kruse-Skolen er en større skolen med flere elever og medarbejdere og deraf følgende flere ressourcer, greb han muligheden, da Jes Kruse-Skolen søgte en ny viceskoleinspektør.

Vi byder Kasper velkommen og glæder os til samarbejdet.

Peter Olesen Müller
skoleinspektør

Regnskab 2013

I henhold til Slesvig-Ligaens vedtægters § 5 offentliggøres regnskabet her.

Foreningens driftsregnskab

<u>Indtægter</u>	2013	2012	2011
Kontingent	51.298	39.834	43.590
Bidrag, renter og udbytte	136.579	240.355	175.817
	187.877	280.189	219.407
<u>Udgifter</u>			
Drift, kontorhold m.v.	106.434	129.971	118.360
Thyras Vold	28.689	29.249	24.627
	135.123	159.220	142.987
Overskud / underskud	52.754	120.969	76.420
<u>Indsamlinger og uddelinger</u>			
Indgået bidrag og gaver	67.110	59.867	54.768
Arv efter Kirsten Nøkkentved	-	-	200.000
Arv efter Hans Frederik Thrane	-	-	1.978.222
Arv efter Margit Jepsen		10.000	-
Arv efter Hans Frederik Thrane		670.388	-
Overskud og kursregulering		-	76.420
	67.110	740.255	2.309.410
<u>Til disposition</u>			
Årets resultat	52.754	120.969	76.420
Uddelt støtte i Sydslesvig	(40.000)	(206.200)	(206.000)
Uddelt støtte G & H Thranes Fond	(45.000)		
Overført til Slesvig-Ligaens Fond	-	(3.585.440)	-
	34.864	(2.930.416)	2.179.830
Der disponeres således:			
Hensat Landsindsamling	(3.160)	(9.443)	
Hans F. Thrane's Fond	39.732	2.727.982	
Hensat til senere disposition	(1.708)	(5.648.955)	
	34.864	-2.930.416	
Balance pr. 31. dec. 2012			
<u>Aktiver</u>			
Tilgodehavender	170.260	126.450	171.427
Aktier	271.640	189.025	441.577
Obligationer & investeringsbeviser	2.634.706	2.765.820	5.240.874
Slesvigs Erhvervsfond	80.571	80.572	80.289
Flensborg Avis	48.880	48.881	48.709
Union Bank	46.254	46.255	48.323
Likvid beholdning	251.652	198.782	266.112
Aktiver ialt	3.503.963	3.455.785	6.297.311
<u>Passiver</u>			<i>t.kr.</i>
Egenkapital	687.965	6.248.519	4.649.000
Årets kursregulering	(12.849)	88.402	(520.000)
Hensat til senere disposition	(1.710)	(5.648.956)	2.120.000
Egenkapital	673.406	687.965	6.249.000
Hensat forpligtelse særlige formål			
Landsindsamlingen	18.388	21.548	31000
Hans F. Thrane's Fond	2.767.714	2.727.982	-
Hensatte forpligtelser	2.786.102	2.749.530	31000
Kortfristet gældsforpligtelse	44.455	18.300	17000
Passiver ialt	3.503.963	3.455.795	6.297.000

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse
Bestyrelsen, den 20. marts 2014

Deloitte
Statsautoriseret Revisionsselskab

Sønderborg, den 17. feb. 2014
Jan Thietje
Statsautoriseret revisor

THYRAS VOLD. Udgivet af Slesvig-Ligaen

Redaktion: Flemming Radsted Madsen (ansvh.)

Anne-Marie Thorup, Husmandsvej 4, 6671 Gesten, tlf. 60494632

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde,
tlf. +49 4346 6406

Slesvig-Ligaen, Ferskenvej 7, 4690 Haslev

Tlf. 5631 1858, E-mail: flemming@radsted.eu

Postgiro 093-0016 (kun landsindsamling)

Bankkonto: Sydbank 8065-1041552

www.slesvigligaen.dk

Tryk: Flensborg Avis

Afleveret til postvæsenet den 22. april 2014

Stof til næste nummer af bladet senest den 15. september 2014

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2014

afholdes lørdag, den 13. september 2014 på
HOTEL NIELS JUEL
Toldbodvej 20, 4600 Køge

PROGRAM

- Kl. 13.00 Indlæg ved Birger Kühl, Slesvig Roklub
- Kl. 13.45 Kaffepause med Ligaen som vært
- Kl. 14.15 Landsmødet starter.
Dagsorden iflg. vedtægterne

Af hensyn til det arrangerede kaffebord bedes om tilmelding til foreningens
formand Flemming Radsted Madsen på
tlf. (+45) 56 31 18 58
eller pr. mail til flemming@radsted.eu
senest den 30. august 2014